

สรุปสำหรับผู้บริหาร

Executive Summary Report

โครงการติดตามประเมินผลตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ในระยะครึ่งแผนพัฒนาฯ

ฉบับที่ ๑๒

โดย
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พฤษภาคม ๒๕๖๓

สรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary Report)

การศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ในระยะครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒) มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่ การติดตามประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์รวมถึงผลของการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ในมิติต่าง ๆ คือ มิติของการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันแก้ไขหรือลดเงื่อนไขของปัญหาด้านความมั่นคง การศึกษาได้พิจารณาประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืนฯ ทั้งในระดับประเทศและในระดับพื้นที่ โดยการประเมินผลการดำเนินงานในระดับประเทศ ได้ทำการประเมินผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ฯ ที่กำหนดไว้ทั้งสิ้น ๖ เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ ซึ่งมีตัวชี้วัดอยู่ ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑. จำนวนกิจกรรมเทิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้นและ ๒. จำนวนกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น ผลการประเมินพบว่าทั้งสองตัวชี้วัดบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

เป้าหมายที่ ๒ สังคมมีความสมานฉันท์ผู้เห็นต่างทางความคิดของคนในประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง มีตัวชี้วัดทั้งหมด ๓ ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ ๑ ดัชนีความไม่มั่งคั่งทางกายภาพ (ดัชนีสันติภาพโลก) ลดลง ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศลดลง (ดัชนีสันติภาพโลก) และตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงเพิ่มขึ้น ผลการประเมินพบว่า ตัวชี้วัดที่ ๑ และ ๒ บรรลุวัตถุประสงค์ ในขณะที่ตัวชี้วัดที่ ๓ ที่ผ่านมาไม่มีการสรุปตัวเลขจำนวนกิจกรรม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าเป้าหมายที่สองมีผลการดำเนินงานที่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีโอกาสในการศึกษา ในเป้าหมายนี้มีตัวชี้วัดทั้งสิ้น ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๑ ความเสียหายและจำนวนการก่อเหตุรุนแรงที่มีมูลเหตุจากความไม่สงบลดลง ตัวชี้วัดที่ ๒ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อคนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดที่ ๔ จำนวนกิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนทุกศาสนาร่วมดำเนินการเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาพบว่า มีเพียงตัวชี้วัดที่ ๑ ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ขณะที่ตัวชี้วัดที่ ๒ และ ๓ ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย ส่วนตัวชี้วัดที่ ๔ ที่ผ่านมาไม่มีการติดตามประเมินผลเนื่องจากขาดข้อมูลในมิติดังกล่าว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าเป้าหมายที่ ๓ มีผลการดำเนินงานที่ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

เป้าหมายที่ ๔ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศและนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ในเป้าหมายนี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด ๔ ตัวชี้วัด คือ ๑. ดัชนีความสัมพันธ์กับประเทศ

เพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น (ดัชนีสันติภาพโลก) ๒. จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามข้ามชาติลดลง ๓. จำนวนเหตุการณ์กระทำผิดกฎหมายทางทะเลลดลง และ ๔. จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง ผลการประเมินพบว่า มีเพียงดัชนีที่ ๓ ที่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ขณะที่ตัวชี้วัดที่ ๑ และ ๔ ไม่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่วนตัวชี้วัดที่ ๒ ที่ผ่านมายังไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานจึงไม่สามารถประเมินผลได้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าเป้าหมายนี้มีผลการดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

เป้าหมายที่ ๕ ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ ในเป้าหมายนี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด ๓ ตัวชี้วัดได้แก่ ๑. ระยะเวลาในการระดมสรรพกำลังเมื่อเกิดภัยคุกคาม ๒. ความเสี่ยงจากการก่อการร้ายต่ำกว่าอัตราที่ ๒๐ ของโลกและ ๓. ความเสี่ยงการโจมตีด้านไซเบอร์ต่ำกว่าอันดับที่ ๑๐ ของโลก (ดัชนีความมั่นคงทางไซเบอร์ของโลก) ผลการประเมินพบว่า ตัวชี้วัดที่ ๑. และ ๒. ที่ผ่านมายังไม่มีการสรุปผลการดำเนินการ ในขณะที่ตัวชี้วัดที่ ๓ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น ผลการดำเนินการในเป้าหมายที่ ๕ จึงไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

เป้าหมายที่ ๖ แผนงานด้านความมั่นคงมีการบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ในเป้าหมายนี้มีอยู่หนึ่งตัวชี้วัด คือ จำนวนแผนงานด้านความมั่นคงที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ผลการประเมิน พบว่า มีการดำเนินงานบรรลุตามตัวชี้วัดในเป้าหมายนี้

การประเมินการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนในระยะครึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒) ในระดับพื้นที่ การศึกษาได้พิจารณามิติความมั่นคงในเชิงพื้นที่ออกเป็น ๗ มิติ ได้แก่ ๑. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. การเปลี่ยนแปลงชีวอำนาจ ๓. ด้านความยากจนและการกระจายรายได้ ๔. โรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ ๕. แรงงานต่างด้าว ๖. การแก้ไขเหตุรุนแรงและความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๗. ความมั่นคงในประเด็นของยาเสพติด โดยมีผลการประเมินดังนี้

(๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางตามพระราชดำรินอยู่ร่วมกับป่าสามารถนำมาประยุกต์ในการแก้ไขปัญหาในระดับชุมชนได้อย่างแท้จริง หลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่ การพัฒนาในชุมชนห้วยปลาหลด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่ราษฎรในชุมชนสามารถอยู่ได้อย่างเกื้อกูลกับพื้นที่อนุรักษ์ ขณะเดียวกันการพัฒนาอาชีพเพื่อให้ราษฎรในชุมชนมีรายได้เพิ่มเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการถอยร่นการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังกรณีของบ้านปางสังกะสี อำเภอเมือง จังหวัดตาก

(๒) การเปลี่ยนแปลงชีวอำนาจ ในกรณีของการสร้างเมืองใหม่ในประเทศเมียนมาตรงข้ามอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้คาดการณ์ถึงผลกระทบเชิงลบที่จะเกิดขึ้นกับไทยในประเด็นของการแย่งชิงแรงงานต่างด้าวในอนาคตซึ่งอาจส่งผลให้เกิดสถานการณ์การขาดแคลนแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ รวมถึงการค้าชายแดนแม่สอดและเมียนมาเริ่มปรากฏตัวเลขการค้าที่ลดลง

(๓) ความยากจนและการกระจายรายได้ พบว่า จำนวนคนยากจนและค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในด้านรายได้ของพื้นที่ที่ทำการศึกษ (จังหวัดน่านและสกลนคร) มีแนวโน้มที่ดีขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน ขณะที่จำนวนคนยากจนในพื้นที่จังหวัดสกลนครที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

(๔) โรคติดเชื้ออุบัติใหม่และโรคติดเชื้ออุบัติซ้ำ ผลการประเมินพบว่า ทั้ง ๓ จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี เชียงรายและระนอง มีแผนปฏิบัติการในการสอบสวนและเฝ้าระวังโรคและมีระบบฐานข้อมูลเผยแพร่ในเว็บไซต์ของแต่ละจังหวัด และพบว่ามียุทธศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีที่จำนวนผู้ติดเชื้ออุบัติซ้ำและผู้ติดเชื้ออุบัติใหม่ลดลง ในขณะที่จังหวัดเชียงรายและระนองยังคงพบโรคเฝ้าระวังที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อสูงขึ้น

(๕) แรงงานต่างด้าว ผลการประเมินแรงงานต่างด้าวที่ทำการศึกษในพื้นที่จังหวัดตาก เชียงราย อุบลราชธานี สมุทรสงคราม สมุทรสาครและระนอง พบว่า ระบบฐานข้อมูลของแรงงานต่างด้าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อพิจารณาถึงงบประมาณที่ใช้เพื่อการดูแลด้านสาธารณสุขของแรงงานต่างด้าว พบว่า การกำหนดราคาบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวยังไม่ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้นจริง

(๖) การแก้ไขเหตุรุนแรงและความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า จังหวัดยะลาและนราธิวาสมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ขณะที่จังหวัดปัตตานีมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง เมื่อพิจารณาถึงผลการลงทุนในพื้นที่พบว่า ทั้ง ๓ จังหวัดมีมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น

(๗) ความมั่นคงในพื้นที่ด้านยาเสพติด ในพื้นที่จังหวัดสกลนครซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด พบว่า มีจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นและมีการใช้กลุ่มของเยาวชนในการค้ายาเพิ่มขึ้น

ในส่วนของการวิเคราะห์กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้พิจารณาถึงประเด็นที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทั้งสิ้น ๔ ด้านคือ ด้านนโยบาย ด้านการกำหนดตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

(๑) ด้านของนโยบาย การกำหนดยุทธศาสตร์ยังให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงรูปแบบเก่าที่เน้นการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจากภัยคุกคามในเรื่องของความไม่สงบเป็นหลัก ขณะที่สถานการณ์ปัจจุบันรูปแบบของความมั่นคงแบบองค์รวมที่ควรให้ความสำคัญ เช่น ความมั่นคงทางด้านพลังงาน ความมั่นคงด้านน้ำและอาหาร ความมั่นคงที่เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำรายได้และความมั่นคงด้านสาธารณสุข เป็นต้น

(๒) ด้านการกำหนดตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ พบว่า ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หลายตัวชี้วัดไม่สามารถที่จะหาข้อมูลมาติดตามและประเมินผลได้ เช่น การกำหนดตัวชี้วัดจำนวนกิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนทุกศาสนาร่วมดำเนินการเพิ่มขึ้น จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามข้ามชาติลดลง และระยะเวลาในการระดมสรรพกำลังเมื่อเกิดภัยคุกคาม เป็นต้น

(๓) **ด้านงบประมาณ** งบประมาณด้านความมั่นคงที่ได้รับในแต่ละจังหวัดมีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณทั้งหมดที่จังหวัดได้รับ แผนงานโครงการที่เสนอของงบประมาณจึงเป็นการปรับเปลี่ยนพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายจากแผนงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากปีที่ผ่านมา

(๔) **ด้านบุคลากร** พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงในพื้นที่ที่มีการโยกย้ายบ่อยทำให้การดำเนินงานด้านความมั่นคงขาดความต่อเนื่อง รวมถึงความเข้าใจและการให้ความสำคัญของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานด้านความมั่นคงมีความแตกต่างกัน

จากผลการศึกษาข้างต้น ทางคณะที่ปรึกษาได้มีข้อเสนอแนะในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนในระยะครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒) ดังนี้

๑. ด้านของนโยบาย การกำหนดนโยบายและกลยุทธการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนภายใต้แผนพัฒนาฯ ควรเน้นให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงแบบองค์รวมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น มิติความมั่นคงทางด้านน้ำและอาหาร ความมั่นคงด้านพลังงาน ความมั่นคงเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ความมั่นคงสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งรวมถึงการสร้างการเข้าใจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในประเด็นนิยามของความมั่นคง

๒. ด้านตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ตัวชี้วัดที่กำหนดภายใต้ยุทธศาสตร์หลายตัวชี้วัดไม่สามารถหาข้อมูลในการติดตามประเมินผล ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงได้เสนอแนะตัวชี้วัดเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

๒.๑ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ในภาพรวม

เป้าหมายที่ ๑ ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ
ตัวชี้วัดที่ ๑ จำนวนกิจกรรมเทิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น จากการติดตามประเมินผลจะเห็นว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับกิจกรรมไม่สามารถทำได้ครอบคลุมทุกส่วนงาน เห็นควรให้มีการปรับการประเมินตัวชี้วัดเป็นระดับโครงการแทนโดยสามารถติดตามข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

เป้าหมายที่ ๒ สังคมมีความสมานฉันท์ ผู้เห็นต่างทางความคิดของคนในชาติสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติและประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง ที่ผ่านม ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคงเพิ่มขึ้น ไม่สามารถหาข้อมูลเพื่อมาประเมินตัวชี้วัด การศึกษาในครั้งนี้จึงให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดตัวชี้วัด เป็นจำนวนผู้เข้าร่วมในกิจกรรมสมานฉันท์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย โดยสามารถติดตาม

ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ของสำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีโอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดที่ ๔ จำนวนกิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนทุกศาสนาได้ดำเนินการร่วมกันเพิ่มขึ้น ที่ผ่านมามีตัวชี้วัดนี้ไม่สามารถหาข้อมูลมาเพื่อประเมินผลการดำเนินการได้ จึงเห็นควรกำหนดเป็นจำนวนโครงการด้านศาสนาที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มขึ้นโดยสามารถติดตามข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ของสำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ต้องการตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงความอยู่ดีมีสุขในพื้นที่มากกว่าการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงความรุนแรงในพื้นที่ เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวและมูลค่าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

เป้าหมายที่ ๕ ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ เห็นควรให้ตัดตัวชี้วัด ๑. ระยะเวลาในการระดมสรรพกำลังเมื่อเกิดภัยคุกคาม และ ๒. ความเสี่ยงจากการก่อการร้ายต่ำกว่าอัตราที่ ๒๐ ของโลกออก เนื่องจากที่ผ่านมาไม่สามารถหาข้อมูลในการติดตามประเมินผลได้

๒.๒ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ในเชิงพื้นที่

เนื่องจากในยุทธศาสตร์ฯ ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ การศึกษานี้ จึงได้พิจารณากำหนดตัวชี้วัดในมิติความมั่นคงในระดับพื้นที่ดังนี้

(๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พิจารณาเฉพาะในประเด็นชุมชนและพื้นที่ป่า) กำหนด ๒ ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมต่อพื้นที่ป่าไม้ลดลง และสัดส่วนของพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างต่อพื้นที่ป่าไม้ลดลง

(๒) การเปลี่ยนแปลงชีวอำนาจ (ซึ่งพิจารณาเฉพาะผลกระทบในด้านแรงงาน) กำหนด ๒ ตัวชี้วัด คือ แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ที่มีจำนวนลดลง และค่าจ้างแรงงานในพื้นที่เพิ่มขึ้น

(๓) ความยากจนและการกระจายรายได้ กำหนด ๒ ตัวชี้วัด คือ จำนวนคนจนและสัดส่วนคนจนต่อจำนวนประชากรลดลง และค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ลดลง

(๔) โรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ กำหนด ๓ ตัวชี้วัด คือ ๑) มีแผนปฏิบัติการด้านโรคติดต่ออุบัติใหม่และนำไปสู่การปฏิบัติ ๒) มีระบบฐานข้อมูลและการเฝ้าระวังด้านโรคติดต่ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำและมีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และ ๓) จำนวนผู้ติดเชื้อมีโรคติดต่ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำลดลง

(๕) แรงงานต่างด้าว กำหนด ๒ ตัวชี้วัด คือ ๑) จำนวนครั้งของอาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากแรงงานต่างด้าวลดลง และ ๒) มูลค่าการรักษาสุขภาพของแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและ/ หรือประกันสังคมลดลง

(๖) การแก้ไขเหตุรุนแรงและความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนด ๒ ตัวชี้วัด คือ ๑) จำนวนนักท่องเที่ยวใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น และ ๒) มูลค่าการลงทุนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น ๓) มูลค่าความเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลง

(๗) ความมั่นคงในพื้นที่ด้านยาเสพติด กำหนดตัวชี้วัด ๑ ตัว คือ จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง

๒.๓ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ในประเด็นของความมั่นคงแบบองค์รวม

สำหรับในประเด็นของตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ฯ ในประเด็นของความมั่นคงแบบองค์รวม เห็นควรให้มีการรวบรวมตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้แล้วภายใต้ยุทธศาสตร์อื่นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นตัวชี้วัดในหมวดของความมั่นคงด้วยเช่นกัน

๓. ด้านบุคลากร ในประเด็นของการดำเนินงานด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายบุคลากรในพื้นที่ที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงอยู่เป็นประจำ เห็นควรให้มีการจัดทำระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) ด้านความมั่นคงในพื้นที่ เพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านความมั่นคงพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสร้างความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรเกี่ยวกับนิยามของความมั่นคงแบบองค์รวม

๔. ด้านงบประมาณ ในกรณีของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาต่ำกว่าที่เสนอทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่วนงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนงานโครงการด้านความมั่นคงควรจัดทำแผนงานโครงการที่มีความยืดหยุ่นและมีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านความมั่นคงเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ความมั่นคงในอนาคตเพื่อจะได้แปลงแผนการดำเนินงานได้สอดคล้องกับบริบทความมั่นคงในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านความมั่นคง

๕ ด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการงานด้านความมั่นคงยังขาดการบูรณาการ ดังนั้น ส่วนงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานด้านความมั่นคงควรมีการบูรณาการแผนงานโครงการด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงในพื้นที่ในมิติของความมั่นคงรูปแบบเก่าและใหม่ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ควรหากลไกสนับสนุนให้ส่วนงานที่ดำเนินการด้านความมั่นคงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวและนำเสนอเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)